

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1986/57
KARAR NO : 1987/6

ÖZET : 1608 Sayılı Kanun'a göre verilen ceza kararına itiraz üzerine, adli ve idari yargı mercilerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan görev uyuşmazlığının Ceza Bölümü'nce görülmesi gerektiği hk.

TEVDİ KARARI

Davacı : Ali Ekber Çalışkan, Anafartalar Cad.No.342/14 İZMİR
Vekili : Av.Tahsin Bilici, Tibaş Vakıf İşhanı No.1/122 Konat-İZMİR
Davalı : İzmir Büyükşehir Belediyesi
KONU : İzmir Büyükşehir Belediye Encümenince verilen ve davacının

işyerinin 15 gün süre ile kapatılmasına ilişkin 28-7-1986 günlü, 2919 sayılı karara itirazla, anılan kararın iptali isteminden ibarettir.

OLAY : 1-) Davacı; İzmir, Anafartalar Caddesi 342 nolu dükkânda tuhafiyecilik yapmaktadır.

2-) Davacının; anılan işyerinin girişine vitrin koymak suretiyle, yangın emniyeti yönünden geliş ve gelişe mani olduğu tespit olunmuş, bu nedenle de belediye encümenince 28-7-1986 gün ve 2919 sayı ile, 1608 Sayılı Kanun'un 1.ve 2.maddelerine göre işyerinin 15 gün süre ile kapatılmasına karar verilmiştir.

3-) Davacı; anılan karara itirazla, sulh ceza mahkemesinden mezkûr cezanın kaldırılmasını istemiş,

A) İzmir 8.Sulh Ceza Mahkemesi : 11-11-1986 gününde, 1986/1004-1204 sayı ile; itiraz olunan kararın 1580 Sayılı Kanun'un 15.maddesine göre verildiği, bu kanun gereğince verilen kapatma kararlarına itirazın sulh ceza mahkemelerine değil, idari yargı yerlerine yapılması gerektiği ileri sürülerek mahkemelerine yanlış yapılan itirazın reddine(görev yönünden) karar vermiştir.

1608 Sayılı Kanun'un 7.maddesine göre kesin olarak verilen bu karar üzerine davacı; encümen kararının iptali isteğiyle idari yargı yerinde iptal davası açmıştır.

B) İzmir 2.İdare Mahkemesi : 27-11-1986 gününde, 1986/729-536 sayı ile; 1608 Sayılı Kanun'a göre verilen ceza kararlarına karşı, aynı kanunun 5.maddesine göre sulh hakimine miracaatla itiraz olunabileceği, bu itibarla işbu davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargı mercileri olduğu gerekçesi ile davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

Davacı; 22-12-1986 günlü dilekçe ile, adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü görev uyuşmazlığının giderilmesini istemiş, dosya İzmir 2.İdare Mahkemesi'nin 25-12-1986 günlü, 1986/729 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Şerafettin Seyhun, Çetin Aşçıoğlu, Şafak Sancar, Erol Çırakman, İlhan Köseoğlu ve Abdullah Demir'in katılmaları ile yaptığı 2-3-1987 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Tahsin Yağmurlu'nun işin Ceza Bölümü'nde karara bağlanması yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Görev uyuşmazlığı, sulh ceza mahkemesi ile idare mahkemesi görevsizlik kararları arasında olduğundan, öncelikle anılan uyuşmazlığın Hukuk Bölümü'nde mi, yoksa Ceza Bölümü'nde mi çözümlenip karara bağlanması gerektiği belirlenmelidir.

Her ne kadar; idare mahkemelerinin hukuk alanına görev yaptığı kuşkusuz ise de, görev uyuşmazlığının çözümünde, karar veren kuruluşların değil, anlaşmazlığın niteliği üzerinde durulması gerekir.

Anlaşmazlık; 486 Sayılı Umuru Belediye'ye Miteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkındaki Kanun'un 1608 Sayılı Kanun ile değişik 1. maddesine göre Belediye Encümenince verilen ve cezai nitelikte bulunan 15 gün süreli kapatma kararından doğmuş olmakla, anlaşmazlık cezai bir nitelik taşımaktadır. Cezai nitelik taşıyan anlaşmazlıklara ilişkin görev uyuşmazlıklarının ise, Hukuk Bölümü'nün görev alanı dışında kaldığı kuşkusuzdur. Zira, 2247 Sayılı Kanun'un 2. maddesi 3. fıkrasına göre Ceza uyuşmazlıkları Ceza Bölümü'nün görev alanına girmekte ve bu bölümce karara bağlanması icap etmektedir.

Bu itibarla; işin Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nce karara bağlanması gerekmektedir. Esasen Ceza Bölümü'nün müstekar içtihatları da bu merkezdedir. (Ceza Bölümü; 10-11-1980 gün, 1980/204-340 sayılı, 23-5-1985 günlü, 1985/24-69 sayılı, 6-5-1985 günlü, 1985/59-91 sayılı ve son olarak 23-2-1987 günlü, 1987/21-24 sayılı kararlar)

Bu nedenle; işbu dosyanın, Ceza Bölümü'ne tevdiine karar verilmelidir.

Bu görüşe üyelerden Erol Çırakman katılmamıştır.

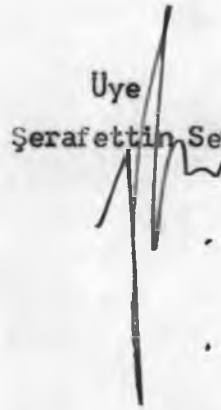
...../.....

SONUÇ : Anlaşmazlık, Belediye Encümeni'nce 486 Sayılı Kanun'un 1508 Sayılı Kanun ile değişik 1.maddesi uyarınca verilen 15 gün süreli kapatma cezasına ilişkin bulunduğu ve ceza uyuşmazlıkları 2247 Sayılı Kanun'un 2.maddesi 3.fıkrasına göre, Ceza Bölümü'nde karara bağlanması gerektiğine ve bu duruma göre de olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü Hukuk Bölümü görev alanı dışında kaldığı cihetle, dava dosyasının gerekli inceleme yapılmak ve karara bağlanmak üzere Ceza Bölümü'ne tevdiine, üyelerden Erol Çırakman'ın karşı oyu ve oyçokluğuyla, 2-3-1987 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

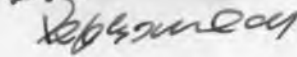
Üye
Şerafettin Seyhun

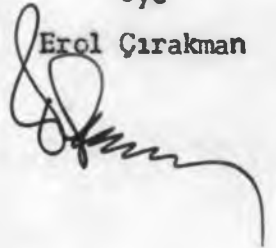
Üye
Çetin Aşçıoğlu

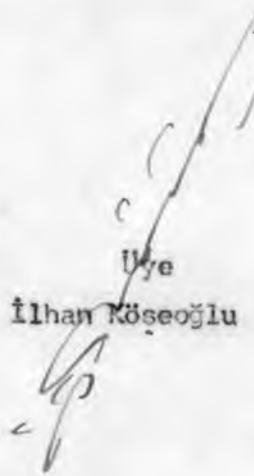
Üye
Şafak Sancar

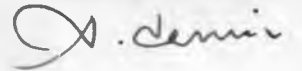
Üye
Erol Çırakman

Üye
İlhan Köseoğlu

Üye
Abdullah Demir

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1986/57

KARAR NO : 1987/6

KARŞI OY YAZISI

" 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2. maddesinin 2.fıkrasında,hukuk uyuşmazlıklarının Hukuk Bölümü'nde,ceza uyuşmazlıklarının ise Ceza Bölümü'nde karara bağlanacağı ifade edilmiştir.

Kanunun 2.maddesinin 6.ve 7.fıkralarında,Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün Yargıtay Hukuk Genel Kurulu,Danıştay Genel Kurulu ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Genel Kurulu başkan ve üyeleri,Ceza Bölümü'nün ise, Yargıtay Ceza Genel Kurulu ile Askeri Yargıtay Genel Kurulu başkan ve üyeleri arasından seçilecek üyelerden oluşması öngörülmüştür.Mahkemenin bu kuruluş tarzı itibariyle,kanunun hukuk uyuşmazlıklarının,hukuk mahkemeleri, idarî mahkemeler ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi arasında,ceza uyuşmazlıklarının ise,ceza mahkemeleri ile askeri mahkemeler arasında olabileceği görüşüyle düzenlendiği görülmektedir.Uyuşmazlık Mahkemesi bölümlerinin oluşum şekline göre,kanunun "ceza uyuşmazlığı" ibaresinden ceza mahkemeleri ile askeri ceza mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının anlaşılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.Kanunun 25.maddesinde, ceza alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında mahkemenin sadece o davayı "hangi ceza mahkemesinin "görüp karara bağlaması gerektiğini belirtmek suretiyle anlaşmazlığı çözeceği yolundaki hüküm bu sonucu doğrulamaktadır.24.maddedeki,ceza kararlarından "sanığın",fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı bulunduğu kabulünü öngören hüküm de aynı sonucu vermektedir.

İncelenmesi gereken görev uyuşmazlığında,davayı "hangi ceza mahkemesinin" görüp çözümleneceğine değil,davanın adli yargı yerlerinde mi yoksa idari yargı yerlerinde mi görülmesi gerektiğine karar verilecektir.Ayrıca belediye encümenince verilen bir idari kararla cezalandırılan kişinin mahkemeye itirazı üzerine çıkan anlaşmazlıkta sıfatı ancak "müteriz" olabilir.Bu anlaşmazlık "dava" olarak nitelendirilebilirse,itirazda bulunan kişi"davacı" olarak da isimlendirilebilir.Ancak bu kişinin görülecek dava sonunda cezalandırılacak kişiler için kullanılacak "sanık" sıfatıyla nitelendirilmesi mümkün olmamak gerekir.

Diğer taraftan kanunun 15.maddesinde,olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dos-

yasını; ceza davalarında son görevsizlik kararını veren mahkeme tarafından "doğrudan doğruya", diğer davalarda, son görevsizlik kararını veren mahkemece "tarafından birinin istemi üzerine" Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderileceği ifade edilmiştir. Bu görev uyuşmazlığı idare mahkemesinin görevsizlik kararından sonra davacının istemi üzerine Mahkememiz'e gönderilmiştir. Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikal biçimi yönünden de kanunun "ceza davası" niteliğinde olmadığı anlaşılmaktadır. Bu hükümden ayrıca, ceza davası niteliğinde olmayan "diğer davalar" nedeniyle ortaya çıkan görev uyuşmazlıklarının tümünün mahkemenin hukuk bölümü'nde görülmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu, yargı düzenleri arasındaki görev uyuşmazlıklarının bir bölümünün Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi dışında kalmasının ya da öyle sayılmasının önlenmesi için gerekli ve yerinde bir anlayıştır. Aksi taktirde 2. maddenin lâfzın yorumundan, özellikle bu kararda yapıldığı gibi, uyuşmazlığın "anlaşmazlığın niteliği"ne göre çözümü halinde, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin sadece "hukuk uyuşmazlıkları" ile "ceza uyuşmazlıkları" hakkındaki görev uyuşmazlıklarının çözümünde görevli olduğu, idari davalara ilişkin uyuşmazlıkların görevi dışında kaldığı kabul edilecektir. Gerçekten, bir ceza uyuşmazlığı olmadığı tartışmasız olarak kabul edilen idari davaların, amacı, teorisi, tarafların hukuki durumu ve hakimin bu davalardaki görev ve yetkileri itibarıyla bir hukuk uyuşmazlığı olmadığı, onun da dışında başka bir dava kategorisi teşkil ettiği kabul edilmelidir. Esasen bu davaların başka bir yargı düzeni içinde, ayrı esas ve usullere göre çözümlenmesinin öngörülmesi de bu nedendir.

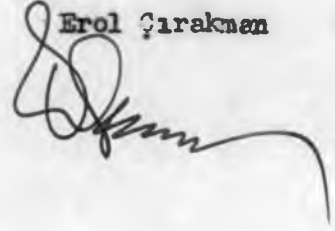
2247 Sayılı Kanun uygulaması yönünden, idari davalar nedeniyle çıkacak görev uyuşmazlıklarının "hukuk uyuşmazlıkları"ndan sayıldığına kuşku yoktur. İdari davalar, kısa ve basit bir ifadeyle, idari eylem ve işlemlerden dolayı açılan davalar olarak tarif edildiğine göre, belediye encümeninin kamu gücüne, başka bir ifadeyle idarenin cezalandırma yetkisine dayanarak vermiş olduğu cezaya ilişkin kararın, idari bir işlem, buna karşı yapılan itirazın ya da açılan davanın idari dava olduğundan kuşku duymamak gerekir. Bu itiraz ya da davanın adli yargı yerinde mi yoksa idari yargı yerinde mi görüleceği hususu uyuşmazlığın esasını teşkil eder ve bunun bu safhada incelenmesi, ve sonucu etkilemesi söz konusu olamaz. Görev uyuşmazlığını çözmekle görevli bölümün tayininde idari kararın cezaya ilişkin olması da sonuca etkili olmamak gerekir. Aksi taktirde bu güne kadar idari işlemlerle tertip edilen, disiplin cezası, vergi cezası, idari para cezaları ile ilgili olup, 2247 Sayılı Kanun'un uygulanmasında hukuk uyuşmazlığı olduğundan kuşku duyulmayan davalarla ilgili görev uyuşmazlıklarının da Ceza Bölümü'nde görülmesi gerekecektir. Halbuki yakın tarihlerde idarece tayin ve tertip edilen gümrük para cezaları ile ilgili olarak asliye ceza mahkemeleri ile vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıkları, hukuki uyuşmazlık sayılarak Hukuk Bölümü'nde görülmüş ve çözümlenmiştir.

Bütün bu açıklamalardan ve kanunun diğer maddeleriyle birlikte değerlendirilmesinden, 2247 Sayılı Kanun'un uygulanması yönünden, 2.maddenin 2.fıkrasında yer alan, "ceza uyumsuzlukları" ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebiyle başlayıp, sanığın mahkûmiyeti veya beraatiyle sonuçlanabilecek ve sanığın ancak mahkemenin ceza hükmü ile cezalandırılabilceği davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev uyumsuzluklarının anlaşılması gerektiği, bunun dışında kalan tüm görev uyumsuzluklarının hukuk uyumsuzluğu sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu nedenle, uyumsuzluğun mahkememizin Hukuk Bölümü'nde çözümlenmesi gerektiği görüşüyle karara karşıyım.

Üye

Erol Çirakman

S.Y.